TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2015. gada 26. martā*

Apelācija — Dabasgāzes iekšējais tirgus — Dabasgāzes uzņēmumu pienākums — Sarunās apspriestas trešo personu piekļuves gāzes krātuvēm sistēmas ieviešana — Čehijas Republikas iestāžu lēmums — Pagaidu atkāpe attiecībā uz nākotnē izveidojamām pazemes gāzes krātuvēm, kas atrodas Damboržicē — Komisijas lēmums — Lēmuma par atbrīvojuma piešķiršanu atsaukšanas kārtība — Direktīva 2003/55/EK un Direktīva 2009/73/EK — Piemērošana laikā

Lieta C-596/13 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2013. gada 21. novembrī iesniedza

Eiropas Komisija, ko pārstāv *L. Armati* un *K. Herrmann*, pārstāves, kas norādīja adresi Luksemburgā,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējie lietas dalībnieki –

Moravia Gas Storage a.s. , iepriekš *Globula a.s.*, Hodonīna [*Hodonín*] (Čehijas Republika), ko pārstāv *P. Zákoucký* un *D. Koláček*, *advokáti*,

prasītāja pirmajā instancē,

Čehijas Republika, ko pārstāv *M. Smolek*, *T. Müller* un *J. Vláčil*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] un K. Likurgs [*C. Lycourgos*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2014. gada 11. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

1 Ar apelācijas sūdzību Eiropas Komisija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu *Globula*/Komisija (T-465/11, EU:T:2013:406; turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"), ar ko tā atcēla Komisijas 2011. gada 27. jūnija Lēmumu C(2011) 4509 par atkāpi no iekšējā tirgus noteikumiem par trešo personu piekļuvi attiecībā uz pazemes gāzes krātuvi, kas atrodas Damboržicē (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

Atbilstošās tiesību normas

2 Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija Direktīvas 2003/55/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 98/30/EK atcelšanu (OV L 176, 57. lpp.) 22. pantā ir noteikts:

"1. Uz nozīmīgāko jauno gāzes infrastruktūru, t.i., starpsavienojumiem dalībvalstu starpā, [sašķidrinātas dabasgāzes (SDG)] un uzglabāšanas objektiem pēc pieprasījuma var neattiecināt 18., 19., 20. panta un 25. panta 2., 3. un 4. punkta noteikumus saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

a) investīcijām jāuzlabo konkurence gāzes piegādes jomā un jāuzlabo piegāžu drošība;

b) ar investīcijām saistītais risks ir tāds, ka investīcijas nebūtu veiktas, ja netiktu piešķirts atbrīvojums;

c) infrastruktūrai jābūt tādas fiziskas vai juridiskas personas īpašumā, kas vismaz pēc sava juridiskā statusa ir nošķirta no sistēmas operatoriem, kuru sistēmās šī infrastruktūra tiks ierīkota;

d) minētās infrastruktūras lietotājiem ir jāmaksā par lietošanu;

e) izņēmuma [atbrīvojuma] piešķiršana nekaitē iekšējā gāzes tirgus konkurencei vai efektīvai funkcionēšanai, vai tās regulētās sistēmas efektīvai funkcionēšanai, kurai infrastruktūra ir pieslēgta.

2. Šā panta 1. punktu piemēro arī būtiskiem jaudas palielinājumiem esošajā infrastruktūrā un šādas infrastruktūras izmaiņām, kas ļauj attīstīt jaunus gāzes piegādes avotus.

3.

a) Pārvaldes iestāde, kas minēta 25. pantā, konkrētos gadījumos var pieņemt lēmumu par 1. un 2. punktā minētā izņēmuma [atbrīvojuma] piešķiršanu. Dalībvalstis tomēr var paredzēt, ka pārvaldes iestādes iesniedz attiecīgajai dalībvalstu iestādei savu atzinumu par atbrīvojuma lūgumu, un šī iestāde pieņem oficiālu lēmumu. Šo atzinumu publicē kopā ar lēmumu.

b) i) Atbrīvojums var attiekties uz visu vai daļu no jaunās infrastruktūras, esošās infrastruktūras ar būtiski palielinātu jaudu vai esošās infrastruktūras modifikācijām;

ii) pieņemot lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu, katrā konkrētajā gadījumā aplūko vajadzību uzlikt nosacījumus, kas attiecas uz atbrīvojuma ilgumu un nediskriminējošu pieeju starpsavienojumam;

iii) pieņemot lēmumu par šajā apakšpunktā minētajiem nosacījumiem, jo īpaši ņem vērā līgumu termiņu, ierīkojamo papildu jaudu vai esošās jaudas modifikācijas, projekta grafiku un apstākļus valstī;

c) piešķirot atbrīvojumu, attiecīgā iestāde var pieņemt lēmumu par jaudas vadības un sadales noteikumiem un mehānismiem, ciktāl tas nekavē ilgtermiņa līgumu izpildi;

d) lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu, tostarp b) apakšpunktā minētos nosacījumus, pienācīgi pamato un publicē;

e) starpsavienojuma gadījumā lēmumus par atbrīvojumu pieņem pēc apspriešanās ar citām dalībvalstīm vai attiecīgajām pārvaldes iestādēm.

4. Kompetentā iestāde nekavējoties dara zināmu lēmumu par atbrīvojumu Komisijai un iesniedz tai visu attiecīgo informāciju par lēmumu. Šo informāciju Komisijai var iesniegt apkopotā veidā, lai Komisija varētu pieņemt pamatotu lēmumu.

Jo īpaši sniedz šādu informāciju:

a) sīki izklāstīti iemesli, uz kuru pamata pārvaldes iestāde vai dalībvalsts ir piešķīrusi atbrīvojumu, tostarp visa finanšu informācija, kas pamato šāda atbrīvojuma nepieciešamību;

b) veiktā analīze attiecībā uz ietekmi, kādu atbrīvojums atstās uz konkurenci un iekšējā gāzes tirgus efektīvu funkcionēšanu un kas izriet no atbrīvojuma piešķiršanas;

c) iemesli, kāpēc atbrīvojums attiecas tieši uz tādu laika posmu un attiecīgās gāzes infrastruktūras kopējās jaudas daļu;

d) ja atbrīvojums attiecas uz starpsavienojumu – rezultāti, kādi bijuši apspriedei ar attiecīgajām dalībvalstīm vai pārvaldes iestādēm;

e) infrastruktūras ieguldījums gāzes piegādes diversifikācijā.

Divu mēnešu laikā pēc paziņojuma saņemšanas Komisija var lūgt pārvaldes iestādi vai attiecīgo dalībvalsti grozīt vai atcelt lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu. Divu mēnešu termiņu var pagarināt par vienu papildu mēnesi, ja Komisija prasījusi papildu informāciju.

Ja pārvaldes iestāde vai attiecīgā dalībvalsts neizpilda šo lūgumu četru nedēļu laikā, galīgo lēmumu pieņem saskaņā ar 30. panta 2. punktā minēto procedūru.

Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli svarīgu informāciju."

3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvas 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (OV L 211, 94. lpp.) 36. pantā ir paredzēts:

"1. Uz nozīmīgākiem jauniem gāzes infrastruktūras objektiem, proti, starpsavienojumiem, SDG un uzglabāšanas iekārtām, pēc lūguma uz noteiktu laiku var neattiecināt 9., 32., 33. un 34. pantu un 41. panta 6., 8. un 10. punktu, ja:

a) ieguldījumiem jāuzlabo konkurence gāzes piegādes jomā un piegādes drošums;

b) ar ieguldījumu saistītajam riskam ir jābūt tādam, ka ieguldījums netiktu veikts, ja nebūtu piešķirts atbrīvojums;

c) infrastruktūrai jābūt tādas fiziskas vai juridiskas personas īpašumā, kas vismaz pēc juridiskā statusa ir nodalīta no sistēmas operatoriem, kuru sistēmās infrastruktūru ierīkos;

d) minētās infrastruktūras lietotājiem ir jāmaksā par tās lietošanu un

e) izņēmuma [atbrīvojuma] piešķiršana nedrīkst kaitēt dabasgāzes iekšējā tirgus konkurencei vai efektīvai funkcionēšanai, vai tās regulētās sistēmas efektīvai funkcionēšanai, kurai infrastruktūra ir pieslēgta.

2. Šā panta 1. punktu piemēro arī būtiskiem jaudas palielinājumiem esošā infrastruktūrā un tādas infrastruktūras pārmaiņām, kura ļauj attīstīt jaunus gāzes piegādes avotus.

3. VIII nodaļā minētā regulatīvā iestāde katrā konkrētā gadījumā var pieņemt lēmumu par 1. un 2. punktā minētā atbrīvojuma piešķiršanu.

4. Ja attiecīgā infrastruktūra atrodas vairāku dalībvalstu teritorijā, tad Aģentūra var attiecīgās dalībvalsts regulatīvajām iestādēm iesniegt padomdevēja atzinumu, kuru šīs iestādes var izmantot lēmuma pamatošanai, turklāt tas paveicams divu mēnešu laikā no dienas, kad atbrīvojuma lūgums bija iesniegts pēdējā no šīm regulatīvajām iestādēm.

Ja visas regulatīvās iestādes sešu mēnešu laikā vienojušās par atbrīvojuma lēmumu, tās par šo lēmumu informē Aģentūru.

Uzdevumus, kas ar šo pantu uzticēti dalībvalstu pārvaldes iestādēm, Aģentūra veic tad, ja:

a) visas attiecīgās regulatīvās iestādes nav spējušas vienoties sešos mēnešos no dienas, kad pēdējā no šīm regulatīvajām iestādēm ir iesniegts atbrīvojuma lūgums; vai

b) to kopīgi lūdz attiecīgās regulatīvās iestādes.

Visas attiecīgās regulatīvās iestādes var kopīgi lūgt, lai šā punkta trešās daļas a) apakšpunktā norādīto termiņu pagarina, ilgākais, par trim mēnešiem.

5. Pirms lēmuma pieņemšanas Aģentūra apspriežas ar attiecīgajām regulatīvajām iestādēm un lūguma iesniedzējiem.

6. Atbrīvojums var attiekties uz visām jaunā infrastruktūras objekta jaudām vai daļu no tām, vai uz būtiski palielinātām pastāvošās infrastruktūras jaudām.

Pieņemot lēmumus par atbrīvojumu piešķiršanu, katrā konkrētā gadījumā izskata vajadzību piemērot nosacījumus par atbrīvojuma ilgumu un nediskriminējošu piekļuvi infrastruktūrai. Pieņemot lēmumu par minētajiem nosacījumiem, īpaši ņem vērā būvējamās papildu jaudas vai esošo jaudu modifikācijas, projekta grafiku un stāvokli attiecīgā valstī.

Pirms piešķirt atbrīvojumu, regulatīvā iestāde pieņem lēmumus par jaudu apsaimniekošanas un atvēlēšanas noteikumiem un mehānismiem. Noteikumos ir prasīts pirms jaunās infrastruktūras jaudas sadales, tostarp savām vajadzībām, uzaicināt visus potenciālos infrastruktūras lietotājus apliecināt ieinteresētību jaudu līgumu slēgšanā. Regulatīvā iestāde paredz, ka pārslodzes vadības noteikumos ir ietverts pienākums neizmantoto jaudu pārdot sekundārajā tirgū un ka infrastruktūras lietotāji jaudas, par ko viņi ir noslēguši līgumu, var pārdot sekundārajā tirgū. Vērtējot pēc 1. punkta a), b) un e) apakšpunktā minētajiem kritērijiem, regulatīvā iestāde ņem vērā jaudas sadales procedūras rezultātus.

Lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu, tostarp šā punkta otrajā daļā minētos nosacījumus, pienācīgi pamato un publicē.

7. Neskarot 3. punktu, dalībvalstis var paredzēt, ka attiecīgā gadījumā regulatīvā iestāde vai aģentūra oficiāla lēmuma vajadzībām iesniedz dalībvalsts attiecīgajai iestādei atzinumu par atbrīvojuma lūgumu. Atzinumu publicē kopā ar lēmumu.

8. Regulatīvā iestāde bez kavēšanās, tūlīt pēc saņemšanas pārsūta Komisijai katru atbrīvojuma lūgumu. Kompetentā iestāde lēmumu tūlīt dara zināmu Komisijai un iesniedz tai visu attiecīgo informāciju par lēmumu. Informāciju Komisijai var iesniegt arī apkopotu, lai Komisija varētu pieņemt pamatotu lēmumu. Šajā informācijā konkrēti ietilpst:

a) sīki izklāstīti iemesli, pamatojoties uz kuriem regulatīvā iestāde vai dalībvalsts ir piešķīrusi atbrīvojumu vai to atteikusi, un atsauce uz 1. punktu, tostarp minētā punkta attiecīgo apakšpunktu vai attiecīgajiem apakšpunktiem, kas ir šāda lēmuma pamatā, tostarp visa finanšu informācija, kas pamato tāda atbrīvojuma vajadzību;

b) analīze, kas veikta par to, kā atbrīvojuma piešķiršana ietekmēs konkurenci un dabasgāzes iekšējā tirgus efektīvu funkcionēšanu;

c) pamatojums par laiku un attiecīgās gāzes infrastruktūras kopējās jaudas daļu, par ko ir piešķirts atbrīvojums;

d) ja atbrīvojums attiecas uz kādu starpsavienojumu – rezultāti, kas gūti apspriedē ar attiecīgām regulatīvām iestādēm, un

e) infrastruktūras ieguldījums gāzes piegādes dažādošanā.

9. Divos mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas Komisija var pieņemt lēmumu, prasot, lai regulatīvā iestāde groza vai atceļ lēmumu piešķirt atbrīvojumu. [..] Minēto divu mēnešu termiņu var pagarināt vēl par diviem mēnešiem, ja Komisija prasa papildu informāciju. Minētais papildu termiņš sākas otrajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas. Sākotnējo divu mēnešu termiņu var pagarināt arī tad, ja tam piekrīt gan Komisija, gan regulatīvā iestāde.

Paziņojumu uzskata par anulētu, ja lūgumā noliktā termiņā nav sniegta lūgtā informācija, izņemot gadījumus, kad pirms minētā termiņa beigām ar Komisijas un regulatīvās iestādes piekrišanu termiņš ir pagarināts, vai arī, ja regulatīvā iestāde pienācīgi pamatotā paziņojumā informē Komisiju par to, ka tā uzskata, ka paziņojums ir pilnīgs.

Regulatīvā iestāde viena mēneša laikā izpilda Komisijas lēmumu grozīt vai atcelt atbrīvojuma lēmumu un attiecīgi informē Komisiju.

Komisija ievēro konfidencialitāti saistībā ar komerciāli jutīgu informāciju.

Komisijas apstiprinājums atbrīvojuma lēmumam zaudē spēku divus gadus pēc pieņemšanas, ja līdz minētajam termiņam nav sākta infrastruktūras būvniecība, un piecus gadus pēc pieņemšanas, ja līdz minētajam termiņam infrastruktūra nav nodota ekspluatācijā, ja vien Komisija nenolemj, ka kavēšanās bijusi nopietnu šķēršļu dēļ, kurus persona, kam piešķirts atbrīvojums, nav spējīga ietekmēt.

10. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, lai piemērotu šā panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, un izklāstīt procedūru šā panta 3., 6., 8. un 9. punkta piemērošanai. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.”

4 Saskaņā ar Direktīvas 2009/73 53. pantu no 2011. gada 3. marta Direktīva 2003/55 ir atcelta un no šī datuma atsauces uz šo pēdējo minēto direktīvu tiek uzskatītas par atsaucēm uz šo Direktīvu 2009/73 un tās ir jālasa saskaņā ar atbilstības tabulu pēdējās minētās direktīvas II pielikumā. Saskaņā ar šo tabulu Direktīvas 2003/55 22. pants atbilst Direktīvas 2009/73 36. pantam.

Tiesvedības rašanās fakti

5 2009. gada 14. aprīlī *Moravia Gas Storage a.s.* (turpmāk tekstā – "*MGS*"), iepriekš *Globula a.s.*, iesniedza pieteikumu Čehijas Republikas Rūpniecības un tirdzniecības ministrijai (turpmāk tekstā – "ministrija"), lai saņemtu atļauju būvēt pazemes gāzes krātuvi Damboržicē (Čehijas Republika, turpmāk tekstā – "PG krātuve"). Šajā pieteikumā tā lūdza attiecībā uz visu PG krātuves jauno jaudu piešķirt pagaidu atkāpi no pienākuma nodrošināt sarunās apspriestu trešo personu piekļuvi minētajai krātuvei.

6 Ar 2010. gada 26. oktobra lēmumu ministrija atļāva būvēt PG krātuvi un piešķīra *MGS* pagaidu atkāpi no pienākuma sniegt sarunās apspriestu trešo personu piekļuvi attiecībā uz 90 % no PG krātuves jaudas piecpadsmit gadus, sākot no izmantošanas atļaujas spēkā stāšanās dienas.

7 Ar ministrijas 2011. gada 11. februāra vēstuli, kas tika saņemta 2011. gada 18. februārī, minētais lēmums tika paziņots Komisijai.

8 Ar 2011. gada 15. aprīļa vēstuli Komisija ministrijai lūdza sniegt papildu informāciju, precizējot, ka, ja tai būs jālūdz grozīt vai atcelt 2010. gada 26. oktobra lēmumu, tā to darīs līdz 2011. gada 18. jūnijam. Ministrija atbildēja 2011. gada 29. aprīlī – Komisijas noteiktajā termiņā.

9 Ar 2011. gada 13. maija vēstuli Komisija otro reizi lūdza ministriju sniegt papildu informāciju, no jauna norādot, ka, ja tai būs jālūdz grozīt vai atcelt minēto lēmumu, tā to darīs līdz 2011. gada 18. jūnijam. Ministrija atbildēja 2011. gada 20. maijā – Komisijas noteiktajā termiņā.

10 Ar 2011. gada 23. jūnija vēstuli, ko parakstījis par enerģētikas jautājumiem atbildīgais Komisijas loceklis, Komisija informēja ministriju, ka tā formālu lēmumu pieņemšot līdz 2011. gada 29. jūnijam.

11 Ar apstrīdēto lēmumu, kas Čehijas Republikai tika paziņots 2011. gada 28. jūnijā, Komisija lika šai dalībvalstij atcelt 2010. gada 26. oktobra lēmumu.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

12 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2011. gada 26. augustā, *MGS* cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

13 Savas prasības pamatojumam *MGS* izvirzīja trīs pamatus, kas attiecas, pirmkārt, uz kļūdām piemērojamo tiesību noteikšanā, otrkārt, uz tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu un, treškārt, uz acīmredzamu kļūdu faktu vērtējumā.

14 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa apmierināja *MGS* pirmo pamatu un atcēla apstrīdēto lēmumu, jo tas esot bijis jāpieņem, nevis pamatojoties uz Direktīvas 2009/73 noteikumiem, bet gan pamatojoties uz Direktīvas 2003/55 noteikumiem. Tādējādi Vispārējā tiesa nepārbaudīja otro un trešo pamatu, ko *MGS* bija izvirzījusi savas prasības pamatojumam.

Lietas dalībnieku prasījumi

15 Komisija savā apelācijas sūdzībā lūdz Tiesu:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu;

— atzīt, ka pirmais pamats, kas tika izvirzīts pirmajā instancē, ir nepamatots, un nosūtīt lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā izskatītu otro un trešo pamatu, kuri tika izvirzīti pirmajā instancē, un

— atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu abās instancēs.

16 *MGS* lūdz Tiesu:

— pilnībā noraidīt apelācijas sūdzību un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas ir radušies šajā apelācijas tiesvedībā.

17 Čehijas Republika lūdz Tiesu:

— apelācijas sūdzību noraidīt kā nepamatotu un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas ir radušies gan pirmās instances tiesvedībā, gan šajā apelācijas tiesvedībā.

Par apelāciju

Lietas dalībnieku argumenti

18 Savas apelācijas sūdzības pamatojumam Komisija izvirza tikai vienu pamatu, ar ko tā būtībā apgalvo, ka, atzīstot, ka tajā iesniegtajam strīdam bija piemērojami Direktīvas 2003/55 noteikumi, Vispārējā tiesa ir pārkāpusi LESD 288. pantu un 297. panta 1. punktu.

19 Tā uzskata, ka, tā kā termiņš, kas ir tās rīcībā, lai pieprasītu grozīt vai atsaukt valsts lēmumu par atkāpes piešķiršanu, nav beidzies, šāda lēmuma paziņošana saskaņā ar Direktīvas 2003/55 22. pantu un Direktīvas 2009/73 36. pantu ir nevis galīgi nostabilizējusies situācija, bet gan notiekoša atkāpes procesa posms.

20 Šajā gadījumā Komisija norāda, ka Direktīvas 2003/55 atcelšanas dienā, t.i., 2011. gada 3. martā, šis process nebija pabeigts, līdz ar to šajā datumā nepastāvēja galīgi nostabilizējusies situācija un, sākot no šī paša datuma, bija piemērojami Direktīvas 2009/73 noteikumi.

21 Turklāt Komisija apgalvo, ka, uzskatot, ka spriedums *Meridionale Industria Salumi* u.c. (no 212/80 līdz 217/80, EU:C:1981:270) bija attiecināms uz šo gadījumu, un atzīstot, ka procesuāli grozījumi un grozījumi pēc būtības, kas tikuši izdarīti ar Direktīvas 2009/73 36. pantu, veido vienotu veselumu, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

22 Tā uzskata, ka izņēmums, kas izriet no minētā sprieduma saistībā ar jauno tiesību normu piemērojamību laikā, ir interpretējams šauri un ka tas nav piemērojams gadījumā, ja ar jaunu direktīvu tiek grozīts jau esošais Savienības tiesiskais regulējums.

23 Komisija uzskata, ka no apstākļa, ka ar Direktīvu 2009/73 tika izdarīti grozījumi, šajā gadījumā – procesuāli grozījumi, nevar tikt secināts, ka šīs direktīvas procesuālās un materiālās tiesību normas veido vienotu veselumu un ka saistībā ar to iedarbību laikā tās nevar tikt aplūkotas izolēti.

24 *MGS* uzskata, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, atzīstot, ka Komisijai būtu bijuši jāpiemēro Direktīvas 2003/55 noteikumi.

25 *MGS* apgalvo, ka valsts lēmuma par atkāpes piešķiršanu pieņemšana un tā paziņošana Komisijai ir iepriekš nostabilizējusies situācija, pamatojoties uz kuru tā esot ieguvusi tiesības un kurai nevar tikt piemērotas jaunās tiesību normas.

26 Turklāt *MGS* uzskata, ka citāda pieeja izraisītu tiesiskās noteiktības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu pārkāpumu.

27 *MGS* uzskata, ka izņēmums, kas izriet no sprieduma *Meridionale Industria Salumi* u.c. (no 212/80 līdz 217/80, EU:C:1981:270), var tikt piemērots situācijai, kādā ar Savienības direktīvu tiek aizstāta agrāka direktīva, un ka šajā gadījumā Vispārējā tiesa šo izņēmumu ir piemērojusi pareizi.

28 Čehijas Republika norāda, ka, ciktāl Direktīvā 2003/55 un Direktīvā 2009/73 paredzētās atkāpes procedūras ietvaros Komisija pārbauda kādas dalībvalsts agrāk pieņemta lēmuma likumību, proti, to, vai ir ievēroti nosacījumi, kas ir piemērojami šīs pieņemšanas dienā, šī pārbaude loģiski nevar tikt veikta, ņemot vērā noteikumus, kas ir pieņemti pēc tās.

29 Minētā dalībvalsts uzskata, ka saskaņā ar tiesiskās noteiktības principu valsts lēmuma par atkāpes piešķiršanu paziņošana ir priekšnoteikums pārējo procedūras posmu norisei, īpaši saistībā ar tiesībām, kas ir piemērojamas šī lēmuma pārbaudei, jo ar pēdējo minēto lēmumu tiek izveidota "agrāk nostabilizējusies" situācija.

30 Turklāt Čehijas Republika uzskata, ka Komisijas interpretācija tai ļautu citādi novērtēt valsts lēmumus par atkāpes piešķiršanu, kas paziņoti tajā pašā datumā, jo piemērojamo tiesību normu izvēle faktiski būtu atkarīga no datuma, kurā Komisija ir veikusi pasākumus attiecībā uz šiem lēmumiem, un tādējādi tā būtu atstāta tās brīvam vērtējumam. Tas izraisītu atšķirīgu attieksmi pret minētajiem lēmumiem, kas būtu pretrunā vienlīdzības un taisnīguma principiem.

31 Visbeidzot, šī dalībvalsts norāda, ka šos apsvērumus apstiprina tas, ka Direktīvā 2009/73 nav ietverts neviens noteikums par to, kā attiekties pret procedūrām, kas jau norisinās tās spēkā stāšanās dienā.

Tiesas vērtējums

32 Jāatgādina, ka jauna tiesību norma ir piemērojama, sākot no tā tiesību akta stāšanās spēkā, ar ko tā ir ieviesta, un ka, lai gan tā nav piemērojama tiesiskajām situācijām, kuras ir radušās un galīgi nostabilizējušās agrāka likuma spēkā esamības laikā, tā ir piemērojama to sekām nākotnē, kā arī jaunām tiesiskām situācijām. Ievērojot tiesību aktu atpakaļejoša spēka neesamības principu, citādi var būt tikai tad, ja jaunajai tiesību normai ir pievienoti īpaši noteikumi, kas īpaši nosaka tā piemērošanas laikā noteikumus (spriedums *Gemeinde Altrip* u.c., C-72/12, EU:C:2013:712, 22. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

33 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru parasti tiek uzskatīts, ka procesuālās tiesību normas ir piemērojamas dienā, kad tās stājas spēkā (spriedums Komisija/Spānija, C-610/10, EU:C:2012:781, 45. punkts un tajā minētā judikatūra), atšķirībā no materiālajām tiesību normām, kas parasti tiek interpretētas kā tādas, kas uz situācijām, kuras ir nostabilizējušās pirms to stāšanās spēkā, attiecas tikai tiktāl, ciktāl no to noteikumiem, mērķa vai struktūras skaidri izriet, ka tām ir piešķirama šāda iedarbība (skat.

spriedumus *Meridionale Industria Salumi* u.c., no 212/80 līdz 217/80, EU:C:1981:270, 9. punkts; *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, 31. punkts, kā arī Komisija/*Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, EU:C:2008:709, 44. punkts).

34 Tiesa arī ir atzinusi, ka tiesību normai, kas ir kāda tiesību akta juridiskais pamats un ar ko Savienības iestādei tiek piešķirtas tiesības pieņemt attiecīgo tiesību aktu, ir jābūt spēkā tā pieņemšanas dienā (skat. spriedumu *ThyssenKrupp Nirosta*/Komisija, C-352/09 P, EU:C:2011:191, 88. punkts).

35 Šajā gadījumā Vispārējā tiesa atzina, ka procesuāli grozījumi un grozījumi pēc būtības, kas ir izdarīti ar Direktīvas 2009/73 36. pantu, veido vienotu veselumu, ka līdz ar to saskaņā ar spriedumu *Meridionale Industria Salumi* u.c. (no 212/80 līdz 217/80, EU:C:1981:270) visām šīm tiesību normām nevar tikt atzīts atpakaļejošs spēks un ka tādējādi ir piemērojami Direktīvas 2003/55 noteikumi gan saistībā ar lietas būtību, gan saistībā ar procedūru.

36 Jāatgādina, ka minētā sprieduma 11. punktā Tiesa, izdarot izņēmumu no sprieduma [33.] punktā atgādinātajām interpretācijas normām, secināja, ka Savienības regula, ar kuru ir paredzēts ieviest muitas nodokļu vēlākas samaksas vispārējo tiesisko regulējumu, ietver gan procesuālās, gan materiālās tiesību normas, kas veido vienotu veselumu, kura īpašie noteikumi attiecībā uz to iedarbību laikā nevar tikt skatīti atsevišķi. Šāds izņēmums ir pamatots ar to, ka ar jaunu Kopienu režīmu tiek aizstāti iepriekš pastāvējušie valsts režīmi, un tā mērķis ir nodrošināt saskaņotu un vienotu šādi ieviesto Kopienu tiesību aktu piemērošanu muitas jomā (skat. spriedumu *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, 32. punkts).

37 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka situācija, kāda tika aplūkota lietā, kurā tika taisīts spriedums *Meridionale Industria Salumi* u.c. (no 212/80 līdz 217/80, EU:C:1981:270), nav līdzīga tai, kāda tiek aplūkota šajā lietā. Ar Direktīvu 2009/73 ir atcelts un aizstāts iepriekš pastāvējušais Savienības tiesiskais regulējums, kas bija piemērojams tajā pašā jomā, proti, Direktīva 2003/55. Šajā ziņā ar Direktīvu 2009/73 nav radīts jauns režīms, bet tā ir tūlītējs turpinājums Direktīvai 2003/55 un ar to nav grozīts tās materiālo tiesību normu saturs, t.i., to materiālo tiesību normu saturs, kas attiecas uz atkāpes piešķiršanai izvirzītajiem būtiskajiem nosacījumiem un kas ir paredzētas Direktīvas 2003/55 22. panta 1. un 2. punktā, kā arī Direktīvas 2009/73 36. panta 1. un 2. punktā.

38 Šajā kontekstā, kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 48. un 49. punktā, ar to, ka Direktīvas 2003/55 procesuālās tiesību normas ar Direktīvu 2009/73 tikušas grozītas, pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 36. punktā, pašu par sevi nevar tikt pierādīts, ka pēdējās minētās direktīvas 36. pantā paredzētās procesuālās un materiālās tiesību normas būtu "nedalāmas" atbilstoši spriedumam *Meridionale Industria Salumi* u.c. (no 212/80 līdz 217/80, EU:C:1981:270).

39 Turklāt tas, ka minētajās direktīvās vienas un tās pašas materiālās tiesību normas papildina atšķirīgas procesuālās tiesību normas, norāda, ka šīs lietas faktiskajos apstākļos šīs materiālās tiesību normas var tikt nodalītas no minētajām procesuālajām tiesību normām.

40 Līdz ar to šī sprieduma [36.] punktā paredzētais izņēmums nevar tikt piemērots šajā gadījumā.

41 Šajos apstākļos, tā kā Direktīva 2003/55 tika atcelta no 2011. gada 3. marta, kad tā tika aizstāta ar Direktīvu 2009/73, noteikumi, kas bija spēkā apstrīdētā lēmuma pieņemšanas dienā – 2011. gada 27. jūnijā, bija nevis Direktīvas 2003/55 noteikumi, bet gan Direktīvas 2009/73 noteikumi.

42 No tā izriet, ka Komisija Direktīvas 2009/73 noteikumus nav piemērojusi ar atpakaļejošu spēku, bet ka tā apstrīdēto lēmumu ir pieņēmusi, pamatojoties uz tolaik spēkā esošu tiesību aktu.

43 Turklāt ir jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/55 22. pantu un Direktīvas 2009/73 36. pantu Komisija, saņēmusi paziņojumu par valsts lēmumu par atkāpes piešķiršanu, var lūgt grozīt, atcelt vai atsaukt šo lēmumu.

44 Tādējādi – pretēji tam, ko apgalvo *MGS*, un kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 66., 70. un 71. punktā – šāds lēmums vai paziņojums nevar tikt uzskatīts par tādu, kas veido "radušos situāciju un galīgi nostabilizējušos situāciju" vai "agrāk nostabilizējušos situāciju" saskaņā ar judikatūru, kura ir minēta šī sprieduma [32. un 33.] punktā.

45 No tā izriet, ka, tā kā nav īpašu noteikumu, kuros konkrēti būtu noteikti Direktīvas 2009/73 piemērojamības laikā nosacījumi, tā bija jāpiemēro procedūrām, kas norisinājās, sākot no tās spēkā stāšanās dienas, proti, 2011. gada 3. marta. Tādējādi Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, ka Komisija, pieņemot apstrīdēto lēmumu, nepamatoti piemēroja šo direktīvu.

46 Šajā kontekstā, runājot par iespējamo tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu, uz ko ir norādījusi *MGS* un Čehijas Republika, pietiek atgādināt, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šis princips nevar sniegties tik tālu, ka vispārēji tiek kavēts piemērot jaunu tiesību normu tādu situāciju sekām nākotnē, kas ir radušās saskaņā ar agrāku tiesību normu (skat. spriedumus *Tomadini*, 84/78, EU:C:1979:129, 21. punkts; Komisija/*Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, EU:C:2008:709, 43. punkts, un *Stadt Papenburg*, C-226/08, EU:C:2010:10, 46. punkts).

47 Runājot par vienlīdzības un taisnīguma principu pārkāpumu, ko ir minējusi Čehijas Republika, ir jānorāda, kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 62. un 63. punktā, ka, ciktāl piemērojamā juridiskā režīma izmaiņas ir balstītas uz objektīvu apstākli, proti, Direktīvas 2009/73 spēkā stāšanās dienu, ciktāl saskaņā ar Vispārējās tiesas konstatēto šajā lietā aplūkotā valsts lēmuma par atkāpes piešķiršanu paziņošana notika tikai dažas dienas pirms šīs dienas un ciktāl nekādā ziņā nav pierādīts, ka Komisija patvaļīgi un bez objektīva iemesla attiecīgā gadījumā būtu pasteidzinājusi vai kavējusi tajā pašā dienā paziņoto valsts lēmumu par atkāpes piešķiršanu izskatīšanu, lai dažas procedūras pabeigtu pirms, bet citas – pēc minētās direktīvas stāšanās spēkā, šajā gadījumā nevar tikt secināts, ka minētie principi būtu pārkāpti.

48 Tādējādi, atzīstot, ka šajā gadījumā Direktīvas 2003/55 noteikumi bija piemērojami gan pēc būtības, gan no procedūras viedokļa, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

49 Šajos apstākļos ir jāapmierina vienīgais pamats, ko Komisija ir izvirzījusi savas apelācijas sūdzības pamatojumam, un pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ.

Par prasību Vispārējā tiesā

50 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai gadījumā, ja apelācijas sūdzība ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Vispārējā tiesā.

51 Šajā gadījumā Tiesa uzskata, ka ir jāpieņem galīgais lēmums par *MGS* iesniegtās prasības pirmo pamatu, kurā ir lūgts atcelt apstrīdēto lēmumu.

52 Šajā ziņā pietiek norādīt, ka šī sprieduma [35.–47.] punktā minēto iemeslu dēļ šis pirmais pamats ir jānoraida.

53 Tomēr, tā kā Vispārējā tiesa nav izskatījusi otro un trešo pamatu, ko savas prasības atcelt tiesību aktu pamatojumam bija izvirzījusi *MGS*, Tiesa uzskata, ka pašreizējais strīds šajā tiesvedības stadijā nav izlemjams.

54 Tādējādi lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā lemtu par otro un trešo pamatu.

Par tiesāšanās izdevumiem

55 Tā kā lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, lēmuma par tiesāšanās izdevumiem, kas radušies šajā apelācijas tiesvedībā, pieņemšana ir jāatliek.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu *Globula*/Komisija (T-465/11, EU:T:2013:406) atcelt;

2) lietu nodot atpakaļ Eiropas Savienības Vispārējai tiesai;

3) lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.

[Paraksti]